

BILAG - ERHVERV

Erhvervspakke til investering i erhvervs-, vækst- og beskæftigelsesfremmende initiativer

	Antal mio. kroner	
	Ramme	Øremærket
1. Vækst, eksport, innovation, iværksætteri samt klynger	38,0	
- Start-up, scale-up og investormiljø		3,0
- OPI-pulje		12,0
2. Styrkelse af erhvervsuddannelserne	37,0	
- Flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse		12,0
- Fælles campusmiljøer		20,0
3. Markedsføring, erhvervsturisme, byliv og erhvervsclima	25,0	
- Erhvervsturisme		12,0
- International tilgængelighed		6,0
- Mere gang i Aarhus		2,0
- EKFA		2,0
4. Uddannelse og beskæftigelse	5,0	
5. International skole	10,0	
- International skole		10,0
Finansieret af erhvervspakken		
Styrket samarbejde med erhvervslivet om indkøb og udbud	4,8	4,8
I alt	119,8	83,8

1. Vækst, eksport, innovation og iværksætteri samt klynger - 38 mio. kr.

Virksomheder, startups, scaleups og investorer er nøglen til innovation, vækst og jobskabelse. I et globalt marked med høj grad af omskiftelighed og konkurrence stilles der stadig større krav til fremtidens virksomheder om at være omstillingsparate og innovative.

Aarhus Kommune står i en gunstig position, da byen hvert år vokser med omkring 5.000 nye borgere og ca. 4.000 arbejdspladser. Hertil kommer at Aarhus har en perlerække af innovations- og vækstmiljøer, fx inden for fødevarer, sundhed, vand og IT.

For at hjælpe danske **eksportvirksomheder** har Regeringen i samarbejde med erhvervslivet nedsat Forum for genstart af dansk eksport, der skal hjælpe berørte danske virksomheder igennem corona-krisen. Samtidig har regeringen etableret 8 genstartteams med fokus på specifikke brancher. Forum for genstart og de enkelte genstartteams har netop offentliggjort en række anbefalinger til styrkelse af eksporten både på kort og på lang sigt. Det anbefales derfor, at der afsættes midler til lokal opfølgning på de nationale anbefalinger, så vi kan understøtte rammerne for eksport bedst muligt.

Derudover kan Aarhus Kommune i endnu højere grad stille sig til rådighed som internationalt udstillingsvindue for nye løsninger gennem intensiveret **internationalt myndighedssamarbejde** og via vores delegationservice, der tager imod interesserede byer og virksomheder, der søger inspiration i Aarhus.

Det anbefales, at Aarhus Kommune fortsat bidrager til, at **Water Valley Denmark** skal have et fysisk epicenter i Aarhus. Water Valley Denmark skal gennem videnudvikling, test og demonstration af digitale vandløsninger sikre, at udviklingen og den globale udbredelse af dansk vandteknologi for alvor accelereres. Ambitionen er at realisere den danske vandsektors eksport- og beskæftigelsespotentiale fuldt ud.

Etablering og udvikling af Water Valley Denmark skal bygge på erfaringer fra andre danske og internationale innovationsmiljøer, og der skal i samarbejde med bl.a. DI, Aarhus Vand, Den Danske Vandklynge og Voluntas etableres et Project Management Office (PMO), der skal drive processen.

GovTech (Governmental Technology) er anvendelse af nye teknologier og forretningsmodeller - primært drevet af teknologi-startups og scaleups - med det formål at forbedre design og levering af offentlige services. For at kunne løse sine opgaver effektivt har den offentlige sektor behov for innovative løsninger, der bygger på ny teknologi. Det er imidlertid svært for den offentlige sektor at gå i dialog med og høste af de konkrete indsigter og løsninger, som særligt tech-startups tilbyder.

Via et GovTech program kan vi skabe den brobygning og samtidigt styrke et nyt og vigtigt vækstlag af digitale startups. Aarhus Kommune har været i dialog med PUBLIC, der arbejder professionelt med GovTech og har stået bag det nationale GovTech program og senest har lavet en COVID-19 govtech platform for den engelske regering.

Det foreslås, at der etableres et GovTech program i Aarhus i samarbejde med PUBLIC samt evt. andre partnere for at stimulere markedet for digitale løsninger til den offentlige sektor og for samtidigt at skabe innovation i kernerdriften i Aarhus Kommune. Et af formålene med programmet er at gøre udfordringer i den offentlige sektor mere tilgængelige for markedet og samtidigt udvikle samarbejdsmodeller, der gør det mulige at teste og validere løsninger hurtigt. Det forventes, at det aarhusianske GovTech-program kan spille ind i den nationale dagsorden.

Med henblik på at styrke **startup-, scalup- og investormiljøet** foreslås det, at der afsættes i alt 3,0 mio. kr. over fire år som Aarhus Kommunes økonomiske bidrag til realiseringen og videreførelse af MIT REAP-

initiativer. **MIT REAP** (Massachusetts Institute of Technology – Regional Entrepreneurship Acceleration Program) er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Region Midtjylland, Aarhus Kommune, Grundfos, UNSILO og Færchfonden, som skal styrke innovation, iværksætteri og vækst ved at få relevante aktører til at arbejde sammen om økosystemet for at styrke innovationsdrevne virksomheder og hjælpe dem med vækst. Projektet forventes at ende ud med 1-2 konkrete initiativer baseret på de identificerede lokale behov. Derfor skal Aarhus Kommunes økonomiske bidrag ses i relation både til de initiativer, der ligger i den nuværende handlingsplan, og til de nye projekter, der bliver udviklet i de kommende år til styrkelse af det samlede startup-, scaleup- og investormiljø i Aarhus. Aarhus Kommunes bidrag matches af bidrag fra Aarhus Universitet og Region Midtjylland.

Food Entrepreneur and Innovation Ecosystem Aarhus (FIA) er et 4-årigt projekt, som Aarhus Universitet, Erhvervsakademi Aarhus, VIA University College, Food & Bio Cluster Denmark, Business Region Aarhus, Aarhus Kommune og Agro Food Park er gået sammen om. Projektet har til formål at skabe et af verdens førende økosystemer for iværksætteri inden for udvikling af fremtidens bæredygtige fødevarerproduktion i Østjylland med centrum i Agro Food Park i Aarhus. Der arbejdes aktuelt på en ansøgning til private fonde om støtte på i alt godt 17 mio. kr. ud af samlet budget på knap 31 mio. kr. Det forventes at projektet resulterer i etablering af 60 startups, gennemførte udviklingsforløb for 120 pre-startups og startups, kapitaltilførsel fra investorer på samlet 60 mio. kr, tilførsel af soft funding på 50 mio. kr., etablering af 130 nye arbejdspladser samt øget optag på fødearestudier.

Det foreslås, at der afsættes midler til at støtte dette initiativ.

Den nuværende Velfærdsteknologiske Udviklingspulje (VTU-puljen) bidrager allerede i dag til finansieringen af mange perspektivrige Offentlige-Private-Innovationsprojekter (OPI-projekter).

Der er dog behov for at sætte et endnu stærkere fokus på OPI-samarbejder, så det erhvervmæssige potentiale i projekterne prioriteres endnu højere. Det drøftes med Erhvervskontaktudvalget, hvordan dette bedst kan sikres. For at signalere det nye fokus ændres navnet til **OPI-puljen**.

VTU-puljen reduceres med 5 mio. kr. årligt, og der afsættes yderligere 3 mio. kr. fra Erhvervspakken. OPI-puljen udgør således 4 mio. kr. årligt.

Byrådet godkendte på byrådsmødet d. 26. aug. 2020 etableringen af en investeringspulje rettet mod **grøn innovation**. Puljen på samlet 3,5 mio. kr. kan medfinansiere samarbejdsprojekter mellem virksomheder og Aarhus Kommune og Aarhus Kommune-relaterede virksomheder (fx Aarhus Vand og Aarhus Havn) inden for udvikling, test og/eller demonstration af nye grønne løsninger. Puljen bidrager på den måde til de grønne virksomheders udvikling, vækst og jobskabelse, ligesom den bidrager til realiseringen af klimamålene for Aarhus - som bysamfund og som virksomhed/organisation.

Det foreslås at styrke investeringspuljens økonomiske ramme, da der allerede er udvist stor interesse for denne pulje rettet mod grøn innovation.

For at lykkes med den grønne omstilling og byrådets mål om CO2-neutralitet i 2030 er stærke partnerskaber og et fælles ansvar på tværs af kommunens aktører helt essentielt. I dag kender vi ikke alle de løsninger, som skal bringe os i mål, da der blandt dem vil være helt nye produkter og services. Hertil er **Klimaalliancen** skabt som et udviklings- og inspirationsforum, hvor de største arbejdspladser i Aarhus kan dele viden og udvikle innovationsprojekter sammen. Det foreslås, at der afsættes midler til at udvikle og drive disse innovationsprojekter, som alliancepartnerne finder frem til.

2. Styrkelse af erhvervsuddannelserne – 37 mio. kr.

For at erhvervslivet også fremover har adgang til den nødvendige faglærte arbejdskraft, skal langt **flere unge vælge en erhvervsuddannelse** i de kommende år. Derfor er der i et samarbejde mellem Aarhus Kommune, erhvervsskolerne og arbejdsmarkedets parter igangsat en intensiveret og koordineret indsats, som vil se på styrkelse af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne, branding af erhvervsuddannelserne, studie- og ungdomsmiljøerne, erhvervslivets rolle i udviklingen af erhvervsuddannelserne og interessevaretagelsen ift. nationale rammer for erhvervsuddannelserne. Andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse i Aarhus, er igennem de seneste 20 år støt faldet fra omkring 25% i 2000 til godt 11% i 2020, og det har vist sig endog meget svært at vende udviklingen. Det foreslås på denne baggrund, at indsatsen for at sikre et højere optag på erhvervsuddannelserne styrkes med i alt 12 mio. kr. (3 mio. kr. pr. år i 2021-24).

Parallelt hermed foreslås det at igangsætte et arbejde for at skabe **fælles campusmiljøer** for ungdoms- og erhvervsuddannelser. Formålet er at skabe nye, attraktive og innovative campusmiljøer, som det er sket flere andre steder i indland og udland for at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse. Initiativet skal igangsættes efter aftale med ungdoms- og erhvervsuddannelsesinstitutionerne. Endelig bør initiativet koordineres med ministeriernes arbejde med udfordringen.

Dette skal bidrage til at tiltrække flere unge til erhvervsuddannelserne og samtidigt vise Aarhus som en by med de fagligt set bedste og mest attraktive erhvervsuddannelser. Det foreslås, at dette arbejde styrkes med i alt 20 mio. kr. Det er en forudsætning for udmøntningen, at der findes opbakning blandt erhvervsskolerne og andre relevante partnere til at skabe fælles campusmiljøer.

3. Markedsføring, erhvervsturisme, byliv, og erhvervsklima - 25 mio. kr.

En succesrig **erhvervsturismeindsats** har på 10 år rykket Aarhus fra en placering som ca. nr. 200 op i top-100 på verdensranglisten over topdestinationer for internationale, videnskabelige konferencer. Med et gennemsnitligt døgnforbrug på 4.160 kr. er internationale erhvervsturister i høj grad med til at skabe den omsætning på ca. 1 mia. kr., som kommer fra afholdelse af møder og kongresser i byen. Internationale videnskongresser er samtidig med til at styrke Aarhus' forskermiljø, internationale omdømme. Samtidig bidrager de til talenttiltrækning til både virksomheder og universitetet samt med viden, innovation, nye netværk og internationale samarbejder. Corona-krisen har imidlertid ramt store dele af branchen særdeles hårdt og det foreslås derfor, at der afsættes 3 mio. kr. hvert år til styrkelse af indsatsen i forhold til beskæftigelsen, den grønne omstilling og udviklingen omkring erhvervsturisme og 1,5 mio. kr. til markedsføringen af den internationale tilgængelighed

Det anbefales, at der i 2021 afsættes et beløb på 2 mio. kr. til projektet **"Mere gang i Aarhus"**, som er en direkte udløber af coronakrisen med et mål om at afbøde de negative konsekvenser for mange af bylivets aktører (butikker, hoteller, turisme, spillesteder, natteliv, restauranter m.fl.)

En mangfoldig og levende **detailhandel** er en forudsætning for en interessant kultur-, erhvervs- og turistby. Markant øget konkurrence fra e-handel og den aktuelle corona-krise har medført alvorlige udfordringer for byens detailhandel. Indsatsen skal styrke byens detailhandel via innovation og udvikling af nye butikskoncepter. Samtidig skal arbejdet med at fylde tomme butikslokaler ud via kortvarige udlejninger med kunst og design fra lokale kunstnere, kreative og designere styrkes.

Den kommende **visionsplan for midtbyen** skal sætte en langsigtet, fælles retning for arbejdet med at fastholde og videreudvikle Aarhus Midtbys kvaliteter. I takt med at visionsplanen skal udfoldes i form af konkrete initiativer anbefales det at vurdere, om og i hvilket omfang der skal ydes hjælp til implementeringen.

Med afsæt i udviklingen af **Sydhavns kvarteret og Godsbaneområdet** og deres potentiale som national powerhub for kreative erhverv, anbefales det at styrke byens kreative erhverv (mode, digitale/visuelle, musik, design og arkitektur) med henblik på udvikling af konkrete projekter, nye synergier og markedsføring.

Forligspartierne er enige om at afsætte 500.000 kr. årligt til at understøtte det nyligt oprettede Erhvervs- og Kulturforum Aarhus (EKFA). Formålet med EKFA er at styrke samarbejdet mellem kulturen, erhvervslivet og det offentlige til gavn for hele byens udvikling.

Aarhus har op til corona-udbruddet haft en positiv erhvervsudvikling med mange nye virksomheder og ca. 4.000 nye arbejdspladser om året. For at afbøde de negative konsekvenser af corona og holde momentum på erhvervsudviklingen skal der investeres i at **markedsføre og sælge byens erhvervs- og investeringsklima**, så Aarhus kan fastholde og tiltrække virksomheder, arbejdspladser og investeringer – både under og efter corona-krisen

Samtidig er der i forbindelse med temaplanen for erhvervsarealer fastlagt en øget markedsføring af Aarhus Kommunes erhvervsarealer. Derfor anbefales det at afsætte midler til markedsføring af erhvervs- og investeringsklimaet i Aarhus.

4.Uddannelse og beskæftigelse – 5 mio. kr.

Coronakrisen har på især to områder haft betydning for arbejdsmarkedet i Aarhus. For det første har den på kort sigt gjort det vanskeligere for dimittender at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

For at imødegå **dimittendledigheden** foreslås det at understøtte den eksisterende indsats ved at styrke de studerendes viden om og netværk ind i erhvervslivet gennem øget adgang til studiejobs og projektsamarbejde. Studenterhus Aarhus har en unik indgang til byens studerende og kan med en opsøgende virksomhedsindsats bidrage til at skabe flere studiejobs og projektsamarbejder med henblik på at begrænse dimittendledigheden. Det foreslås at der bevilges midler til Studenterhuset med henblik på at fremme de studerendes adgang til studiejobs og projektsamarbejde.

For det andet har coronakrisen vendt op og ned på kompetenceudbud og -efterspørgsmål på arbejdsmarkedet, som i forvejen var i forandring ifm. stigende automatisering og digitalisering. For at sikre et bedre match mellem udbud af og efterspørgsel på kompetencer, skal en langt større andel af arbejdsstyrken i Aarhus deltage i **efter- og videreuddannelse**, som er afstemt med virksomhedernes behov. Der skal derfor igangsættes et arbejde med at skabe et samlet overblik af og styrke kendskabet til Aarhus' mange efter- og videreuddannelses tilbud for virksomhederne og deres medarbejdere. Det foreslås, at der afsættes midler til at styrke arbejdet.

5.International skole – 10 mio kr.

En attraktiv IB-certificeret international skole er en afgørende forudsætning og rammebetingelse for at fastholde og tiltrække internationale virksomheder, arbejdspladser og investeringer samt forskere, specialister og undervisere til Aarhus. Aarhus International School har beskrevet et byggeprojekt med en ud- og ombygning af eksisterende bygninger på Dalgas Avenue 12, så bygningerne bliver tidssvarende, og kapaciteten øges fra 300 til 600 børn i to spor og en børnehave. Byggeprojektet har en samlet ramme på 120 mio. kr., som søges finansieret ved skolen (realkreditlån) samt bidrag fra fonde og Aarhus Kommune. Der eksisterer i forvejen en bevilling fra 2015 på kr. 10,2 mio., som endnu ikke er udbetalt og derfor er hensat på reserven. Det foreslås at supplere denne bevilling med yderligere 20 mio. kr. Beløbet ydes som et rente- og afdragsfrit lån og, hvoraf halvdelen finansieres af 'Erhvervspakken' og resten fra anlægsinvesteringsplanen 2021-2033, så Aarhus Kommunes samlede bidrag til byggeprojektet bliver 30,2 mio. kr. Desuden etableres i samme spor og i regi af Magistratafdelingen Børn og Unges budget for 2021-2024 en international vuggestue med engelskkyndigt fagpersonale, så vidt muligt på en eksisterende daginstitution i nærheden af Dalgas Avenue. En forudsætning for udmøntning af bevillingen er, at projektet kan realiseres via den nævnte medfinansiering fra fonde og skolen selv.

Derudover bør initiativer i det internationale miljø styrkes.